

XIV HET CONTACT VAN HET EINDIGE MET HET ONEINDIGE (I)

(Inhoudsoverzicht op p. 102)

14.01:

Ter inleiding

Tot dusverre is aandacht besteed aan de verdeling van de ruimte *binnen* de *Vijfvoudige Zuivere Kubiek*, resp. het *Vijfvoudig Tetraëderpaar*. Aanleiding was de aanwezigheid van enkele *'opmerkelijke getallen'*, zoals bijvoorbeeld 23, 71 en 31 binnen de dodecaëdrische ruimte;¹ dat hield als het ware een wenk in om verder te gaan en te zien of via het aantal bouwstenen binnen die ruimte nog andere bijzonderheden aan het licht zouden kunnen komen. Evenzo komen we thans met de vraag hoe het gesteld is met de verdeling van de ruimte *buiten* de *Vijfvoudige Zuivere Kubiek*, het *Vijfvoudig Tetraëderpaar* en ook buiten de dodecaëder zelf.

In feite betreft dit alles de vraag naar de ruimteverdeling binnen en buiten het eerder genoemde stelsel van 22 regelmatige lichamen. We denken ons daarbij als hulpmiddel een steeds groter wordende bol, rond het middelpunt van deze lichamen. De vraag is dan in hoeveel *'bouwstenen'* die bol door de vlakken van het betreffende lichaam wordt verdeeld. Dat zullen bij een *'oneindig'* grote bol 2 groepen zijn: de eindige en rondom het geheel daarvan een aantal *'oneindige'*. In de praktijk van de berekening kunnen we dus volstaan met een bol die zo groot is dat bij een nóg grotere het aantal bouwstenen niet langer toeneemt. Men kan nu binnen dit geheel een veelvlak aanwijzen dat uitsluitend de eindige bouwstenen omvat. Op de hoekpunten, ribben en vlakken gaat dit veelvlak over in de *'oneindige'* bouwstenen. Deze ruimteverdeling, ook het afzonderlijk genomen eindige deel daarvan, is karakteristiek voor het lichaam waar we van uitgaan.

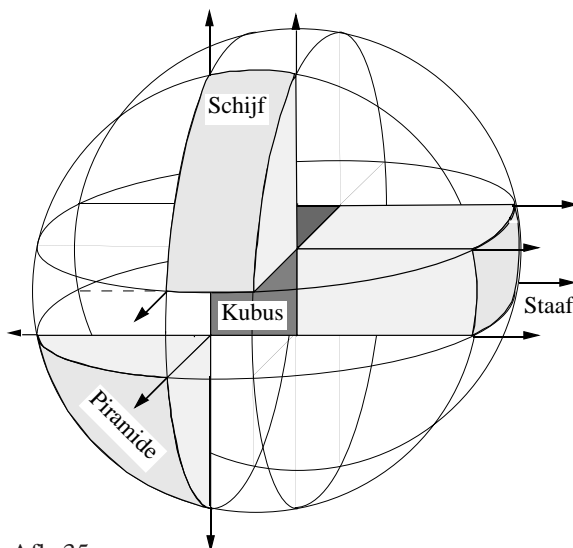
Zie als voorbeeld de (geblokte) *kubus in het centrum van afb. 35*. We hebben daar slechts te maken met 1 bouwsteen van eindige afmetingen, namelijk de kubus zelf; die is dan tevens *'het veelvlak dat alle eindige bouwstenen omvat'*.

Aangrenzend tellen we 13 diametraal geordende paren van *'oneindig'* grote bouwstenen.

Anders gezegd: *de verbinding van het eindige met het Oneindige komt bij de kubus tot stand door 13 'oneindig' grote bouwsteenparen, namelijk:*

3x2 staven, die elk met de kubus een vlak gemeen hebben,
 6x2 schijven, die elk met de kubus een ribbe gemeen hebben en
 4x2 (3-zijdige) piramiden die elk met de kubus een hoekpunt delen.

Deze paren hebben resp. 1, 2 en 3 *'oneindige'* dimensies. De tekening laat zien hoe deze verdeling van de ruimte samenhangt met de 3 paren van evenwijdige kubusvlakken. Beschouwen we nu het stelsel van 22 regelmatige lichamen met zijn 71 paren van evenwijdige vlakken.

Afb. 35

¹ Zie ook hoofdstuk VI en VII.

In de verdeling van de ruimte binnen en buiten deze 22 lichamen kunnen we 3 systemen onderscheiden, waarvan de vlakken geordend zijn in resp.

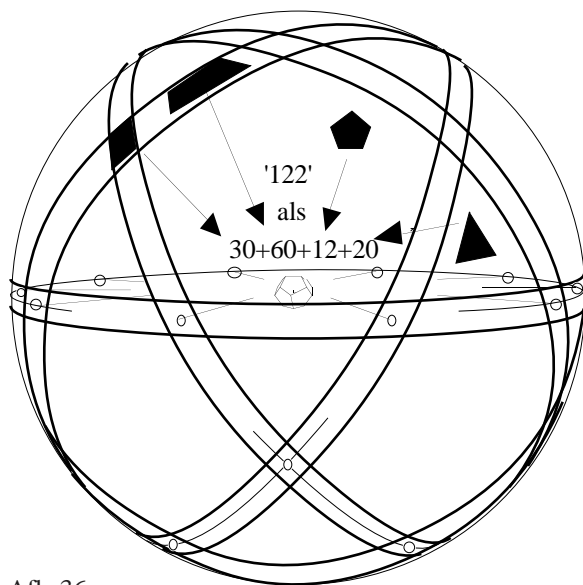
15, 10 en 6 evenwijdige paren; in totaal $Rd.5 + Rd.4 + Rd.3 = 31$.

Deze betreffen achtereenvolgens de vlakken van ruitendertigvlak, icosaeëder en dodecaëder.

De ruimteverdeling binnen de *Vijfvoudige Zuivere Kubiek* valt immers samen met de ruimteverdeling buiten het ruitendertigvlak en de ruimteverdeling binnen het *Vijfvoudig Tetraëderpaar* valt samen met de ruimteverdeling buiten de icosaeëder.¹

Hoewel niet nodig voor het volgen van het betoog, zijn in bijlage I berekeningen opgenomen met betrekking tot de ruimteverdeling in deze 3 systemen; de bevindingen zijn in bijlage J samengevat in een 6-tal tabellen. Een en ander is slechts bedoeld als verificatiemogelijkheid voor de in dit verband al eerder genoemde getallen, zoals ook eerder bij de *Vijfvoudige Zuivere Kubiek* en het *Vijfvoudig Tetraëderpaar*. Binnen de ruimtelijke wetmatigheid van het geheel kwamen met deze reken-exercities bovendien enkele andere 'bijzonderheden' aan het licht, indien men althans de hieronder vermelde aanduidingen van hun kwalitatief aspect in aanmerking neemt.²

14.02: *De dodecaëder, als basis voor de twaalfvlakster; zie afb. 37, p. 90*
(bepaalde 'aantallen' zijn ontleend aan de tabellen in bijlage J).

Afb. 36

Wellicht ten overvloede brengen we hier nog eens in herinnering, dat volgens Plato 'het vijfde lichaam', de dodecaëder, *het lichaam is dat God gebruikte voor het Heelal* (Tim. 55e).

Afb. 36 - opgebouwd volgens hetzelfde principe als afb. 35 - laat zien dat bij dit lichaam de verbinding van het eindige met het Oneindige via *bouwsteenparen* met 1, 2 of 3 'oneindige' dimensies, gekenmerkt wordt door '61'.

N.B.: op p. 91 zal blijken dat dit getal een bijzondere eigenschap gemeen heeft met wat in dit verband ook bij het ruitendertigvlak en de icosaeëder naar voren komt.

1 Zie verder punt 6 in bijlage C.

2 Of deze bijzonderheden inderdaad als zodanig 'in deze omgeving tot expressie komen', is een vraag die elke geïnteresseerde voor zichzelf zal moeten beantwoorden. We lopen hier in toenemende mate het gevaar, een (te) speculatief gebied te betreden, met andere woorden een terrein waar we te weinig van weten. Anderzijds is het een feit, dat de voorbeelden in deel A, onder meer met betrekking tot 23, 17, 19, 42, 61, 71 en 127, een merkwaardige correspondentie te zien geven met de wijze waarop deze getallen ook in het 'offenbare Geheimnis des Raumes' tot uitdrukking komen . . . hoe onbegrijpelijk dat verder ook moge zijn (zie in dit verband tevens p. 58, onder N.B.).

Merkwaardigerwijs verschijnt '61' in de 5e eeuw v.C. in de meander van een Attische schaal, rond een bijzondere voorstelling uit de Griekse mythologie. Het is de strijd tussen de onsterfelijke nimf Thetis en de sterfelijke koningszoon Peleus: Thetis verzet zich aanvankelijk uit alle macht tegen dit huwelijk, dat wil zeggen tegen *de verbinding van het Onsterfelijke met het sterfelijke*. De gebeurtenissen tijdens de huwelijksplechtigheid zouden later aanleiding zijn tot de Trojaanse oorlog.¹

Ook zien we '61' op een bijzondere plaats in de Divina Commedia van Dante, 14e eeuw, en wel bij de laatste woorden van Virgilius, vlak voor de overgang naar het Rijk van Beatrice, dus bij *de overgang van de aardse naar de Hemelse Macht*.²

In de 12e eeuw v.C. verschijnt het in de Amontempel in Karnak: in het aantal zuilen van de hypostyle, te passeren alvorens het Heilige der Heiligen kan worden betreden.³

Resumerende: in '*bijzondere omgevingen*' verschijnt '61'
bij de overgang van:
het eindige naar het Oneindige;
het sterfelijke naar het Onsterfelijke;
het aardse naar het Hemelse;
het menselijke naar het Goddelijke
(zie verder de voorbeelden-index van deel A).

Wijnmalen zei destijds van dit getal
- lang voordat we deze voorbeelden vonden -
dat zijn betekenis moeilijk in woorden was uit te drukken; het had iets te maken met
'Macht'.

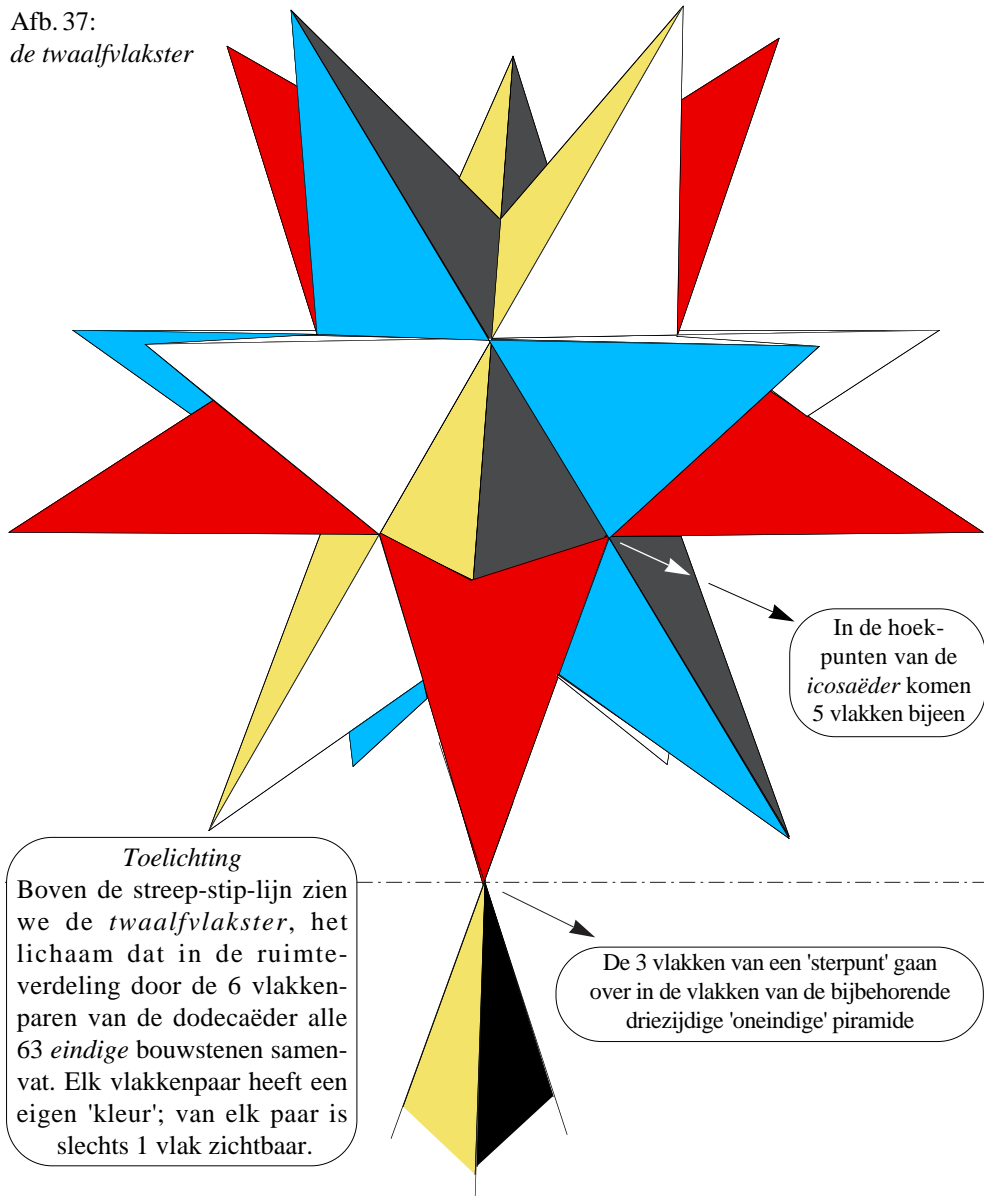
Het geheel van de eindige bouwstenen wordt bij de dodecaëder gekenmerkt door 63:
als 3x21 *de Manifestatie van het Woord*,
als 9x7 de Levenswijsheid, resp. het Leven (9) in zijn betrekking tot Wijsheid (7).
De middelste van deze bouwstenen is de dodecaëder zelf,
gevat in 31 diametraal geordende paren,
met andere woorden in wat zich aan ons voordoet als
het Einde, de Oplossing, de Vernietiging, de Dood (31).

Rondom de in het centrum gelegen dodecaëder
vinden we zo 31 eindige en de 61 'oneindige' bouwsteenparen.
In totaal 184=8x23 bouwstenen. In de ruimte als geheel ligt de dodecaëder dus in:
het Ritme van Ruimte en Tijd (23) en *(het Substraat van) Spanningen (8)*.

De ruimte als geheel
wordt in zijn verdeling door de 6x2 vlakken van de dodecaëder getekend door
 $1 + 2 \times 31 + 2 \times 61 = 185$; als 5x37 een betrekking tussen
het Geestelijk Ego (5) en
het Principe van een Wezen, de Grondslag der Prikkelbaarheid, Gevoel, Donker (37).

1 Zie deel A: onder 4.01, p. 72.   2 Id.: onder 14.04.04, p. 289.   3 Id.: onder 7.02, p. 138/139.

Afb. 37:
de twaalfvlakster

Toelichting
Boven de streep-stip-lijn zien we de *twaalfvlakster*, het lichaam dat in de ruimteverdeling door de 6 vlakkenparen van de dodecaëder alle 63 *eindige* bouwstenen samenvat. Elk vlakkenpaar heeft een eigen 'kleur'; van elk paar is slechts 1 vlak zichtbaar.

De 3 vlakken van een 'sterpunt' gaan over in de vlakken van de bijbehorende driezijdige 'oneindige' piramide

In de hoekpunten van de *icosaëder* komen 5 vlakken bijeen

De *aanraking* met de 'oneindige' bouwstenen

- zie ook afb. 35 en 36 - ligt voor

- de 60 schijven in de 20x3 ribben die in de sterpunten samenkomen;
- de 30 staven in de 30 andere ribben - tevens ribben van een *icosaëder* - en de 2x30 aangrenzende vlakken;
- de 12 vijfzijdige piramiden in de hoekpunten van de *icosaëder*;
- de 20 driezijdige piramiden in de punten van de ster (van 1 is een aanzet getekend);
deze 20 zijn tevens de hoekpunten van de dodecaëder die tot het volgende stelsel van 22+1 regelmatige lichamen behoort; de lineaire verhouding is φ^3 .

14.03: *Het ruitendertigvlak, resp. de Vijfvoudige Zuivere Kubiek, als basis voor de ruitendertigvlakster; zie afb. 38, p. 94*
(bepaalde 'aantallen' zijn ontleend aan de tabellen in bijlage J).

De verbinding van het eindige met het Oneindige via bouwsteenparen met 1, 2 of 3 'oneindige' dimensies, wordt bij dit lichaam gekenmerkt door het getal 421. Een specifiek kwalitatief aspect hiervan is ons niet bekend. Toch heeft het, zoals we op p. 88 al aankondigden, een bijzondere eigenschap gemeen met de in dit opzicht bij dodecaëder en icoesaëder naar voren komende getallen 61 en 181, immers:

$$\begin{aligned}61 &= 5^2 + 6^2 \\181 &= 9^2 + 10^2 \\ \text{en } 421 &= 14^2 + 15^2\end{aligned}$$

Het zijn termen van een reeks, bestaande uit paren van opeenvolgende kwadraten:

$$1, 5, 13, 25, 41, 61, 85, 113, 145, 181, \text{ enz. enz.}$$

Bij Wijnmalen verschijnen ze in het 'Godentableau' onder de naam *Horus*.¹ Het gaat om de 6e, de 10e en de 15e term, aangeduid als Ho.6, Ho.10 en Ho.15. - N.B.: Op p. 43 zagen we 6, 10 en 15 eveneens in *de ordening van de 31 (71) diagonalen in de stelsels van 22 lichamen*.

Met betrekking tot Horus maakten we een aantekening:

- *"Horus . . . in de Egyptische voorstelling de Schepper van de toekomstige aardemens. Het Hoger Ik, dat diep verborgen aan alle menselijke krachten ten grondslag ligt. Het is de Mens met de nimmer aflatende drang naar geestelijk Licht, daartoe voortdurend door de verborgen Isiskrachten aangespoord; de aardse Zoon van de in de geestelijke werelden verborgen gebleven Osiris. De onzichtbare Mens van het streven naar het Hoger Zelf."*²

In het 'Godentableau' staan ook de reeksen van *Isis* en *Osiris* (afkorting resp. *Is.* en *Os.*)³ Tegen de achtergrond van het bovenstaande is het opmerkelijk, dat de verbinding van het eindige met het Oneindige niet alleen in een Horusgetal tot uitdrukking komt, namelijk als 2.Ho., doch op die wijze tevens in relatie komt te staan tot een Osirisgetal, namelijk *'als hetgeen volgt op het kwadraat daarvan, op de Werking'*.

En zo vinden we hier:

$$\begin{aligned}2.\text{Ho. } 6 &= 2 \times 61 = 122 = 1 + 11^2 = 1 + (\text{Os.}3)^2; \\2.\text{Ho.}10 &= 2 \times 181 = 362 = 1 + 19^2 = 1 + (\text{Os.}4)^2; \\2.\text{Ho.}15 &= 2 \times 421 = 842 = 1 + 29^2 = 1 + (\text{Os.}5)^2.\end{aligned}$$

Het aantal 'oneindig' grote bouwstenen is, zoals we weten, op een bijzondere manier samengesteld, namelijk als *Piramiden, Schijven en Staven*. Met alleen de 'middenvlakken' van de evenwijdige vlakkenparen, zouden in de verdeling van de ruimte slechts de 'oneindig' grote Piramiden ontstaan. Met de vlakkenparen zelf verschijnen de eindige bouwstenen, alsmede de 'oneindig' grote Schijven en -Staven, die de scheiding vormen tussen de Piramidevlakken. De Staven, in bundels bijeen, treffen we aan langs de ribben van de Piramiden. Het aantal Staven in zo'n bundel is een Isisgetal.⁴ Met andere woorden:

*In deze 'omgeving' vinden we
de verbinding van het eindige met het Oneindige,
als uitdrukking van Osiris-, Isis- en Horusgetallen.*

1 Meer hierover in deel C.

3 Zie deel C.

4 Zie bijlage E onder B06.

2 St.-GA060: p. 360-361; eveneens in (o.a.) St.-GA008: p.85-86 en St.-GA106: Leipzig, 08-09-08.

Het geheel van de eindige bouwstenen wordt bij het *ruitendertigvlak* gekenmerkt door het getal 2003, de 305e Ondeelbare. Ook hiervan is ons geen aanduiding bekend van het kwalitatieve aspect. Laten we echter op de diametrale ordening dan blijkt:

*de eindige bouwstenen binnen en buiten de Vijfvoudige Zuivere Kubiek,
staan als 1001 paren rond het Ruitendertigvlak.*

1001,

de Basis van Inwijding

10 . . . . . weerspiegeling 01

het Allerhoogste, de Mens.¹

Zo omvatten de 'verhalen' van Sheherazade in
Het Boek van de 1000 Nachten en Eén Nacht,

'alle' facetten van het leven;

ze zijn de Mysteriesstof die tot Inwijding voert.²

Zonder meer is het natuurlijk een vreemde zaak dit boek in één adem te noemen met een verdeling van de ruimte rond het ruitendertigvlak, verband houdende met kubus en dodecaëder. Het wekt uiteraard de vraag, op welke wijze dan wel het kwalitatieve aspect van het getal 1001 tot uitdrukking komt in het '*offenbare Geheimnis des Raumes*'. Het antwoord is echter niet te geven, is althans niet zomaar tussen duim en wijsvinger op tafel te leggen. Maar laten we op hetgeen reeds eerder met betrekking tot de kubus naar voren kwam, dan wordt geleidelijk aan toch merkwaardig dat in een dergelijke context 1001 verschijnt:

a) in de beelding van de Apocalyps heeft het Hemelse Jeruzalem de vorm van een kubus (Openb. 21:16);

b) Plato noemde dit lichaam in verband met het element Aarde (Tim. 55d);

c) het is één van de vele symbolen van het 'Zelf';

d) in de (Ned.) Vrijmetselarij is de kubus het symbool van de tot wasdom gekomen mens;³

e) in het '*offenbare Geheimnis des Raumes*' heeft dit lichaam een relatie met 129, dat als 3x43 een verwijzing inhoudt naar *Binding, Gebondenheid*; ⁴

f) de kubus is het enige regelmatige lichaam dat in een stapeling de ruimte 'geheel' kan vullen;

g) bij kubus en tetraëderpaar is het mogelijk een 'parallel' aan te wijzen met resp. ahri-manische en luciferische invloeden, alsmede een bijzondere indicatie van '*het evenwicht*' daartussen. Dit correspondeert met de grote houtsculptuur - van de hand van Rudolf Steiner - in het Goetheanum te Dornach;⁵

h) als *Vijfvoudige Zuivere Kubiek* is dit lichaam verbonden met 351, dat als 13x27 een verwijzing inhoudt naar *het Levensbegin*, resp. *het Leven met betrekking tot het Begin van al het Nieuwe*; ⁶

i) tussen de kubus als indicatie van '*Gebondenheid*' en de *Vijfvoudige Zuivere Kubiek* als indicatie van '*Leven in relatie met het Begin van al het Nieuwe*', liggen 111 bouwsteenparen. Als 3x37 aanwijzing op wat zich manifesteert als: *het Principe van een Wezen, de Grondslag der Prikkelbaarheid, Gevoel, Donker*; ⁷

1 Deel A: hoofdstuk XIII, p.269.

2 Id.: p. 267-269.

3 Wilmshurst: p.61; Dierickx: p.160.

4 Zie onder 10.02, p. 56.

5 Zie afb. 28, p. 79.

6 Zie onder 10.02, p. 57.

7 Id.

j) tussen de <i>Vijfvoudige Zuivere Kubiek</i> - 'het <i>Levensbegin</i> ' - en de omhulling door de 'oneindig' grote bouwstenen, vinden we 826 bouwsteenparen, $2 \times 7 \times 59$: <i>Tijdsbeleving</i> (59) met betrekking tot hetgeen zich in de <i>Paren van Tegenstellingen</i> (2) in <i>Wijsheid</i> (7) ontvouwt;	k) eerst in het geheel van de eindige bouwstenen, dus in die van de <i>Vijfvoudige Zuivere Kubiek</i> , 'het <i>Levensbegin</i> ', tezamen met die welke daarop volgen, 'de <i>Tijdsbeleving</i> ', tellen we rond het Ruitendertigvlak als Centrum, de 1001 bouwsteenparen, aanduiding van de <i>Basis</i> van Inwijding;	l) op het grensvlak zijn de 'oneindige' bouwstenen uitdrukking van de verbinding van het eindige met het Oneindige; hun aantal wordt getekend door Osiris-, Isis- en Horusgetallen;
--	--	---

m) de dodecaëdrische ruimte zelf zagen we door de vlakken van de *Vijfvoudige Zuivere Kubiek* verdeeld in 453 bouwstenen, als 3×151 aanwijzing op wat zich manifesteert als *de Verlossing . . . van het dramatische van verlossing*, omdat *Verlossing inhoudt de Opheffing van Wel en Wee* (zie noot 2, p. 57). Zó gezien is de *Vijfvoudige Zuivere Kubiek* - 'het *Levensbegin*' - binnen het lichaam dat God gebruikte voor het Heelal, *de dodecaëder*, omhuld door 51 bouwsteenparen, als 3×17 aanwijzing op wat zich manifesteert als *Ontvankelijkheid*;

n) wat anders geformuleerd kunnen we ook zeggen dat van de 826 bouwsteenparen - de 'omhulling door de *Tijdsbeleving*' - bij 51 als het ware een stukje wordt afgesneden door de vlakken van de dodecaëder. Dat kan worden geconcludeerd uit afb. 7 op p. 18. Beschouwd als eindige bouwstenen, wordt dan het totaal: $1 + 2 \times 1001 + 2 \times 51 = 2105 = 5 \times 421$. Daarmee komt met betrekking tot het Geestelijk Ego (5), reeds in het eindige een aanduiding op 'het contact met het Oneindige'. Immers, 421, als Ho.15, 'de *Horus van de Individualiteit*', troffen we eerder aan als uitdrukking voor de verbinding van het eindige met het Oneindige, zoals die zich aan ons voordoet bij het ruitendertigvlak, resp. de *Vijfvoudige Zuivere Kubiek*. Het totaal aantal bouwstenen, waarin de ruimte binnen en buiten de dodecaëder wordt verdeeld, is nu $2947 = 7 \times 421$,
 5×421 eindige . . . . 'oneindige' 2×421 ; daarvan vinden we

$2 \times 29 \times 43$		3×151
buiten de dodecaëder,		binnen de dodecaëder,
verwijzing naar		verwijzing naar wat zich
<i>'de Gebondenheid van de Schepping,</i>		<i>'manifesteert als Verlossing . . .</i>
<i>in de Paren van Tegenstellingen';</i>		<i>de Opheffing van Wel én Wee'.</i>

Tot zover hetgeen met betrekking tot de kubus naar voren kwam.

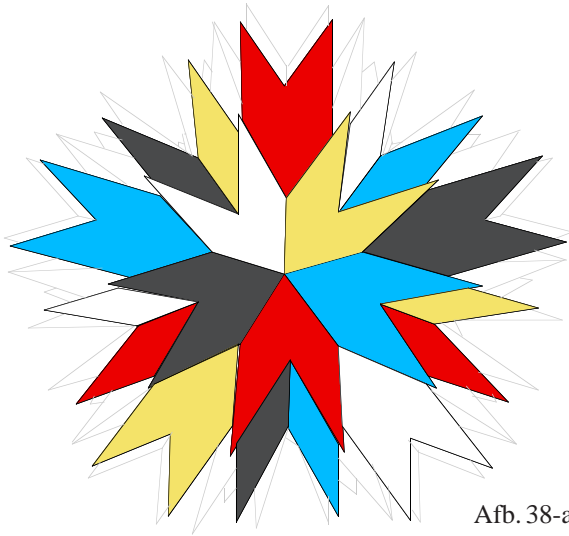
Bij het onder woorden brengen van onderwerpen als deze - indien al onder woorden te brengen - merkt men hoezeer daarbij de eigen beperkingen gestalte gaan krijgen. Waar en in hoeverre dit alles - bij aandachtige beschouwing - innerlijke verwondering wekt en ontzag,
- als in *Aanraking met het Numineuze* -

zal een ieder slechts voor zichzelf kunnen uitmaken.

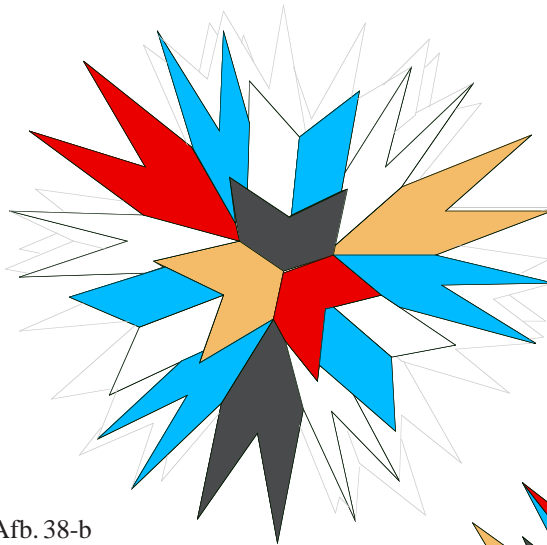
Want men kan het, vanuit een ander standpunt evenzeer terecht, ook zien als slechts het 'logische' resultaat van enig rekenwerk, al of niet gecombineerd met een aantal 'onbewijsbare kwalitatieve aspecten' van het zogenaamde 'offenbare Geheimnis des Raumes'.

Afb. 38: *de ruitendertigvlakster, in drie aanzichten*

Toelichting: het beeld wordt bepaald door 5x6 vierkante staven, uitgaande van de 5x6 kubusvlakken in de dodecaëdrische ruimte; aan het uiteinde zien we steeds een 4-bladige kelk. Onderling vormen de staven twaalf 5-bladige en twintig 3-bladige kelken. Afb. 38-a, -b en -c tonen elk het beeld dat ontstaat als we recht in één van die kelktypen kijken. Gelijksoortige kelken zijn steeds gerangschikt als diametraal geordende kelkparen.

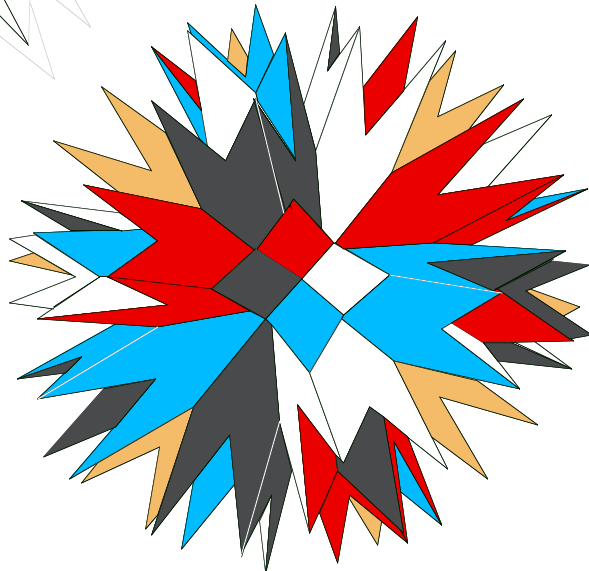
Afb. 38-a

Afb. 38-b

In de tekeningen zijn van de staven alleen de zichtbare weergegeven; bij afb. 38-a en 38-b is dat bovendien beperkt tot die exemplaren welke in het centrum de betreffende kelk vormen, terwijl van de overige nog slechts de contouren zijn weergegeven.

N.B.: Het totaal aantal bouwstenen van de *ruitendertigvlakster* bestaat zoals gezegd uit 1001 paren rondom het *ruitendertigvlak*. -

Via een model kunnen we ons een voorstelling maken van de *ruitendertigvlakster*, dat wil zeggen van *het grensvlak* dat het met zijn 1001 bouwsteenparen vormt op de overgang naar de 'oneindige' bouwstenen.

Een perspectivische projectie - zie afb. 38 - geeft er maar een beperkt beeld van, vergeleken met wat we ervaren bij het van alle kanten kunnen bekijken van een model van zo'n 'gecompliceerd eenvoudig' lichaam.

Het geheel wordt gevormd door diametraal geordende paren van *diep uitgesneden kelken*, 3-, 4- en 5-bladige, totaal 31:

het aantal 5-bladige kelkparen is 6, dat wil zeggen Rd.3;

„ „ 3-bladige „ is 10, dat wil zeggen Rd.4;

„ „ 4-bladige „ is 15, dat wil zeggen Rd.5.

Van 'binnenuit' gezien zouden we kunnen zeggen:

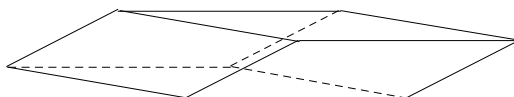
hier komt de verbinding met het Oneindige via 31,

*de Oplossing, de Vernietiging, de Ondergang, de Dood.*¹

Het model kan worden gemaakt van 120 identieke bouwelementen

- niet te verwarren met eerder genoemde bouwstenen -
die elk met een punt in het Centrum bijeenkomen.

Afb. 39:
*bouwelement v/d
ruitendertigvlakster*

Zie bijlage H,
p. 141, voor de
maatverhoudingen

Het zijn 'eenvoudig' de met een bepaalde lengte onder een bepaalde hoek afgesneden stukjes van een vierkante staaf.

Op de juiste wijze samengevoegd tot kwartetten vormen ze met één uiteinde de 4-bladige kelken, 30 in totaal; bij samenvoeging dáárvan verschijnen uiteindelijk ook de 3- en 5- bladige kelken.

Zo blijkt dat de gecompliceerde *ruitendertigvlakster*, met zijn 1001 bouwsteenparen rondom het *ruitendertigvlak*, *als vorm* tot stand komt door de simpele samenvoeging van:

120x1 bouwelementen en opnieuw zal verschijnen
na toevoeging van 120x7 „
120x19 „
120x37 „ enz., enz.

De reeks 1, 7, 19, 37, 61, 91 enz. vinden we in het hierboven genoemde 'Godentableau' onder de naam 'Knoem', in de Egyptische voorstelling *de Schepper van de vormen voor het Leven*.

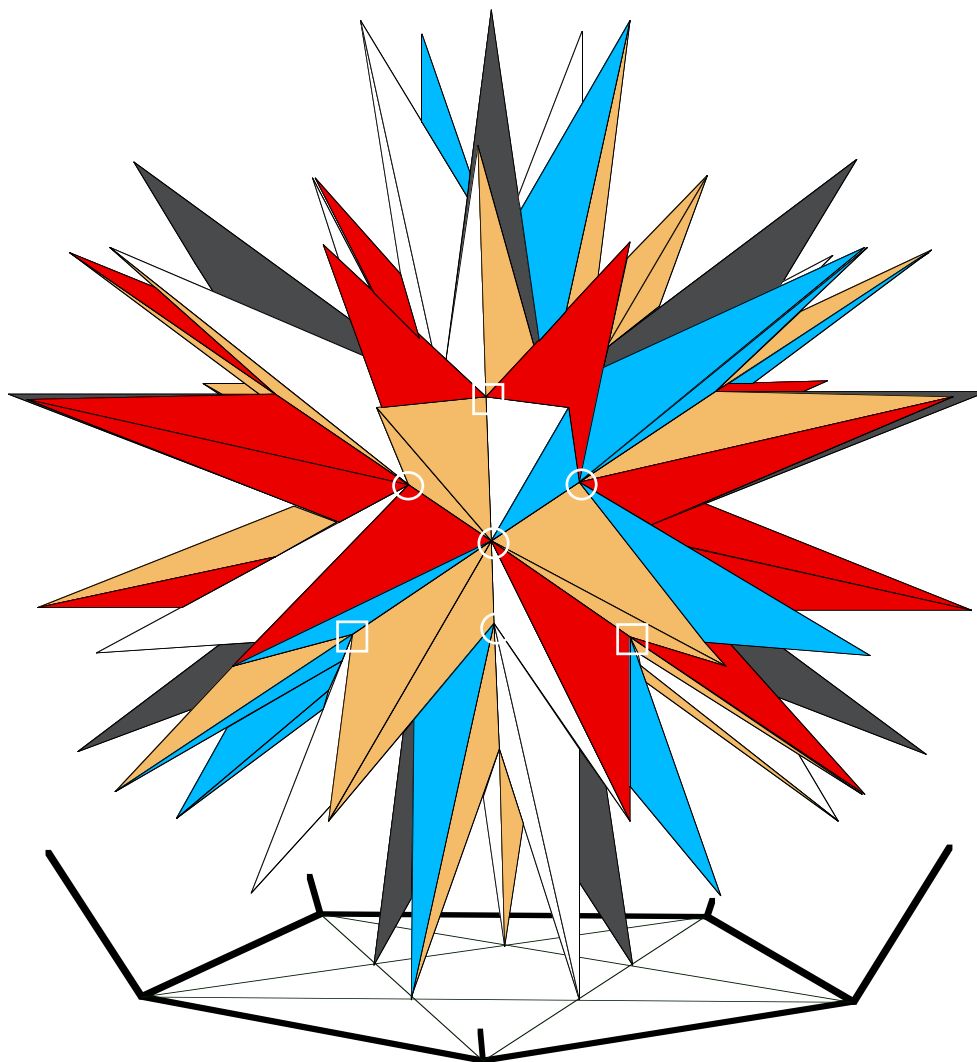
N. B.: 'Knoemgetallen' hebben de eigenschap dat ze bij doorgaande optelling achtereenvolgens de derde macht van de natuurlijke getallen vormen. Zodoende verdubbelen, verdrievoudigen, verviervoudigen enz. bovengenoemde achtereenvolgende toevoegingen de afmetingen van de *ruitendertigvlakster*. Hetzelfde zouden we kunnen zien gebeuren bij een kubus, in het algemeen bij veelvlakken waarvan ieder vlak een parallellogram is. - De 3e macht van een getal is een aanwijzing op wat als zodanig, dat wil zeggen in de zin van het kwalitatieve aspect van het betreffende getal, tot stand komt.²

1 Zie ook hoofdstuk VII, p. 40.

2 Zie verder deel C.

14.04: *De icosaaëder, resp. de Vijfvoudige Octaëder en het Vijfvoudig Tetraëderpaar, als basis voor de twintigvlakster*
(bepaalde 'aantallen' zijn ontleend aan de tabellen in bijlage J).

Afb. 40

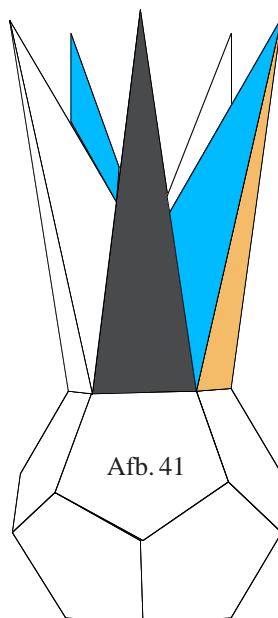

Toelichting

De twintigvlakster treedt met 12 vijfpuntige 'kronen' buiten het oorspronkelijke twaalfvlak, waarvan 4 hoekpunten met een 'wit cirkeltje' zijn geaccentueerd. Zie ook afb. 41.

De 'sterpunten' geven de verbinding met het twaalfvlak van het opvolgende stelsel, op de snijpunten van de daar aanwezige kubusribben. Het centrum van elke 'kroonkelk' betreft een hoekpunt van het twintigvlak van dat stelsel; 3 stuks zijn van een 'wit vierkantje' voorzien. -

Via een model krijgen we ook een voorstelling van de *twintigvlakster* - afb. 40 - dat wil zeggen van het grensvlak dat het met zijn 236 bouwsteenparen vormt op de overgang naar de 'oneindige' bouwstenen.

Het heeft een uitgesproken puntig, stralend karakter.
Voor de perspectivische projectie geldt overigens de zelfde beperking als vermeld op p. 95.

De verbinding van het eindige met het Oneindige
via bouwsteenparen met 1, 2 of 3 'oneindige' dimensies
is bij de *twintigvlakster* getekend door het getal 181.

Het kwalitatief aspect hiervan is ons evenmin bekend als van 421 bij de *ruitendertigvlakster*.
Voor een bijzonderheid van deze getallen verwijzen we echter naar p. 91.

Het geheel van de eindige bouwstenen wordt bij de *twintigvlakster*,
dat wil zeggen in de collectieve beslotenheid van de vlakken van
1 icoesaëder (Water), 5 octaëders (Lucht) en 10 tetraëders (Vuur),
gekenmerkt door het getal 473; als 11x43 een verwijzing naar
Binding, Gebondenheid (43) met betrekking tot *de Oneindige Kracht* (11).

Rond de *icoesaëder* zijn deze eindige bouwstenen aanwezig als

$236 = 4 \times 59$ diametraal geordende paren:

Tijdsbeleving (59), met betrekking tot *Gerechtigheid* (4).

Het *Vijfvoudig Tetraëderpaar* - afb. 11, p. 29 - verdeelt die 236 paren in twee groepen,
namelijk 155 binnen en 81 buiten dit lichaam.

Het doet daarmee het bovenstaande - rond de icoesaëder - naar voren komen als:
De Oplossing van de Individualiteit (5x31) temidden van *de Levenswerking* (9²).'

De betrekking tussen 5 en 31 zagen we al in de bouwstenen van het *tetraëderpaar*.
Het kwalitatieve aspect bracht ons daar op een merkwaardige
parallel met bepaalde luciferische invloeden.¹

Ter illustratie van die invloeden een eigenaardige passage in Goethe's 'Faust'.²

Als Faust in zijn met 'bloed' - het Ik - geschreven verbond met Mefisto - in dit geval Ahriman - door alle verlangde situaties van het aardse leven wordt gevoerd, leidt dit tenslotte tot het punt waar Mefisto hem eindelijk in zijn macht meent te hebben:

Faust: Ich bin nur durch die Welt gerannt; r. 11433
Ein jed' Gelüst ergriff ich bei den Haaren,
Was nicht genügte, liess ich fahren,
Was mir entwischte, liess ich ziehn.

Waarna tenslotte dan tóch de woorden klinken:
Verweile doch, du bist so schön! r. 11582
Es kann die Spur von meinen Erdetagen
Nicht in Äonen untergehn.

Steiner wijst op het luciferische karakter van deze laatste regels.³ Het is alsof de ziel van Faust nog eens, aan het einde van zijn leven, geheel door Lucifer wordt verleid: hij kijkt niet alleen maar naar hetgeen er daadwerkelijk is, maar voelt op een mateloze geestelijk-egoïstische manier zijn roem, zijn ééuwige roem. We zien dat bezegeld met de woorden:

Im Vorgefühl von solch hohem Glück r. 11585
Geniess' ich jetzt den höchsten Augenblick.

Dat zijn zijn laatste woorden. Volgt de graflegging en dan maakt Mefisto met zijn hellegeesten zich op om de buit, dat wil zeggen de ziel van Faust in de wacht te slepen. Maar rozen strooiende engelen komen en redden die ziel uit handen van Mefisto. Redden? Waarom volgt er dan nóg een reddingsscene, door een ander koor van engelen? Lezen we wat Mefisto-Ahriman zelf met betrekking tot de eerste groep engelen te kennen geeft, engelen overigens die zich bijkans ál te vroom voordoen:

Mephistopheles: Ihr wisst, wie wir in tief verruchten Stunden r. 11689
Vernichtung sannen Menschlichem Geschlecht:
Das Schändlichste, was wir erfunden,
Ist ihrer Andacht eben recht.

Sie kommen gleisnerisch, die Laffen!
So haben sie uns manchen weggeschnappt,
Bekriegen uns mit unsern eignen Waffen;
Es sind auch Teufel, doch verkappt.

1 Zie hoofdstuk XIII, p. 76 e.v.

2 Goethe-02; -03: voor het volgen van Steiners toelichtingen (St.-GA272/273), is het soms beter de oorspronkelijke tekst te nemen, daar in de vertaling onvermijdelijk een en ander verloren gaat.

3 St -GA272: Dornach, 09-09-16; p. 267.

Ihr schönen Kinder, lasset mich wissen:
Seid ihr nicht auch *von Luzifers Geschlecht?* r. 11769

Die Pfaffenmiene will dich gar nicht kleiden, r. 11795

Horen we nu wat die engelen zeggen (als hun rozen op de helpers van Ahriman-Mefisto vallen en daar tot vlammen worden): —————>

Chor der Engel
Wendet zur Klarheit r. 11801
Euch, liebende Flammen!
Die sich verdammen,
Heile die Wahrheit;
Dass sie vom Bösen
Froh sich erlösen,
Um in dem Allverein
Selig zu sein.

In dit verband de volgende aantekeningen:

- "Hier glijdt de ziel van Faust of, zoals Goethe eerst geschreven heeft, zijn entelechie, over in de luciferische sfeer en *zou daarin opgelost worden, wat gelijk zou staan met vernietiging*. Maar dát moet Faust evenmin hebben als in handen vallen van Mefisto. Daarom volgt er nóg een scène, waarin overigens de handeling in een heel andere omgeving wordt voortgezet. Wederom verschijnen engelen, zij brengen het onsterfelijke van Faust. Ze zeggen ook waardóór dit mogelijk werd:"¹

Engel (schwebend in die höheren Atmosphäre,
Faustens Unsterbliches tragend)
Gerettet ist das edle Glied r. 11934
Der Geisterwelt vom Bösen:
"Wer immer strebend sich bemüht
Den können wir erlösen."
Und hat an ihm die Liebe gar
Von oben teilgenommen
Begegnet ihm die selige Schar
Mit herzlichem Willkommen.

Die jüngeren Engel.

Jene Rosen aus den Händen
Liebend-heiliger Büsserinnen
Halfen uns den Sieg gewinnen,
Und das hohe Werk vollenden.

- "(Zeer verkort) De scheiding der geslachten stond onder invloed van luciferische en ahrimanische krachten. De luciferische impuls heeft destijds een heel ander bewustzijn verbonden aan de geslachtelijke voortplanting. Deze werd daardoor van een bovenzinnelijk tot een zinnelijk gebeuren. De hemelse liefde werd aardse liefde. Later, in de Atlantische tijd, onder invloed van Ahriman, ging de mens bovendien zijn geestelijke krachten verbinden met de stoffelijk zintuiglijke krachten en feitelijkheden in de natuur. Ahriman keert zich tegen de liefde tussen de geslachten, hij is in het spel als in het laboratorium 'Homunculus'

¹ St -GA272: Dornach, 10-09-16; p. 294.

moet worden voortgebracht, dus vanuit de stoffelijk zintuiglijke natuur. - Aan het einde van de Faust geeft Goethe als het ware aanduidingen van het omgekeerde proces. Het luciferische openen van de ogen (Gen. 3:5) wordt teniet gedaan door de ahrimanische 'Zorg':

Die Menschen sind im ganzen Leben blind, r. 11497
Nun, Fauste, werde du's am Ende.

De aardse liefde wordt weer hemelse liefde en de verwantschap met de aardse krachten en elementen wordt nu gezocht vanuit de veredeling, de heiliging van de stoffelijke natuur. Met de vruchten van *déze* ontwikkeling, die vruchten zijn van de eigenlijke aarde-ontwikkeling - *Jene Rosen aus den Händen /Liebend heiliger Büsserinnen* - kunnen dan de engelen '*das hohe Werk vollenden*'. Dus niet vanuit hun eigen natuur, hun eigen 'rozen', maar vanuit hetgeen de aarde-ontwikkeling te betekenen heeft voor de mens die daar doorhéén gaat." ¹

Tot zover deze aantekeningen.

In het bovenstaande blijkt weer de eigenaardige overeenkomst van bepaalde beschrijvingen resp. aanduidingen van luciferische invloeden, met het kwalitatieve aspect van een aantal bij *tetraëders*, resp. *twintigvlakster* aangetroffen getallen, in het bijzonder 17, 19 en 5x31 (zie hoofdstuk XI, p. 66 en 69, hoofdstuk XIII en tabel VI in bijlage J). We komen die getallen niét tegen in de verdeling van de ruimte door de *Vijfvoudige Zuivere Kubiek*, resp. de *ruitendertigvlakster*; 17 verschijnt daar alleen in relatie met de dodecaëdrische ruimte. Toch zien we een innige - ruimtelijke - *samenhang tussen tetraëderpaar en kubus*: ze worden 'bepaald' door dezelfde hoekpunten, de een als een éénheid, de ander als tweeheid. Ook hier zijn mogelijk 'parallellen' met wat elders over Ahriman en de Lucifer naar voren gebracht wordt. ²

14.05 *Een andere benadering*

In het volgende is de invalshoek ogenschijnlijk geheel anders. Vanuit een theosofische benadering wijst Gordon Plummer op een parallel van *icosaëder en dodecaëder* met de tweevoudige aard van het Universum. De *icosaëder* representeert daarin het bewustzijns-aspect en de *dodecaëder* het aspect van belichaming, dus resp. Geest en Stof of *Purusha en Prakriti*. Anders uitgedrukt: het Brahmá-aspect en het Prakriti-aspect van de 3e Logos. ³ We vonden elders de mening uitgesproken dat dit verband met de regelmatige lichamen ontleend zou zijn aan de Hindoese traditie. ⁴ We hebben daar tot dusverre geen directe

1 St.-GA272: Dornach, 11-09-16.

2 Steiner gaf in tenminste 75 voordrachten en in diverse boeken bijzonderheden met betrekking tot Ahriman en Lucifer. Onze summere aantekeningen dienen slechts ter 'doorverbinding van ons onderwerp' en kunnen niet als substituut dienen voor wat in enkele van deze voordrachten werd behandeld, indien het althans om iets meer gaat dan een eerste indruk. Van de geïnteresseerden zal dat echter een veel diepere aandacht vragen voor wat in de Antroposofie aan de orde gesteld wordt met betrekking tot de

ontwikkeling van mens en wereld.

3 Gordon: p. 9, 24, 29, 184.

Leeuwen: onder 'Logos'; in de theosofie de Godheid van enig stelsel, die zich openbaart in 3 aspecten:

Eerste Logos: de onpersoonlijke, ongeopenbaarde Eerste Oorzaak.

Tweede Logos: de Geest van het heelal, Geest-Stof, Purusha-Prakriti.

Derde Logos: de kosmische ideatie, Wereldziel, Mahat, Mahâbuddhi.

4 Lawlor: Ch.X, p. 96.

ondersteuning voor gevonden in de standaardwerken van de theosofische literatuur.¹ Wel aanwijzingen op het bestaan van Vedische bronnen - naast andere bij Pythagoras.² - en op de reeds daarin voorkomende geometrische figuren, doch niets over regelmatige lichamen. Toch kunnen we moeilijk op voorhand het bekend zijn daarvan in de oude Indische cultuur uitsluiten: de reeds uit het Neolithicum daterende granieten exemplaren van 'platonische' lichamen in Schotland manen in dit verband tot enige voorzichtigheid.³ De vraag is echter: wat zou dat dan kunnen inhouden, in de beelding van die cultuur? Daarover de volgende aantekeningen:

- "De Levenswateren of Chaos - in de symboliek het vrouwelijk beginsel - zijn voor ons geestesoog het ledig, waarin de latente Geest en Stof liggen. [. .] In elke Kosmogonie vervult 'Water' dezelfde belangrijke rol. Het is van het stoffelijk bestaan de grondslag en bron. De geleerden, die het woord voor de zaak namen, verstonden er de bepaalde chemische verbinding van zuurstof en waterstof onder en gaven zo een specifieke betekenis aan een term die occultisten in generieke zin bezigen en die, kosmogonisch gebruikt, een bovenzinnelijke en mystieke betekenis heeft. (In deze zin:) IJs is geen water en stoom evenmin, hoewel alle drie dezelfde chemische samenstelling bezitten."⁴

- "In de allereerste toestand van de schepping rustte de kiem van het heelal, in water gedompeld, in de boezem van de Eeuwige. Uit deze chaos en duisternis ontsprong Brahmá, de demiurg, de bouwheer van de wereld, gezeten op een lotusblad dat dreef (zich bewoog?) op de wateren, niet in staat iets anders waar te nemen dan water en duisternis. De treurige toestand van alles gewaar wordende, roept Brahmá in zichzelf ontzet uit: 'Wie ben ik? Vanwaar kwam ik?' Dan hoort hij een stem die hem oproept zijn gebed te richten tot Bhagavân de Eeuwige, ook bekend als Parabrahmâ. Daarop verrijst Brahmâ uit zijn drijvende toestand en plaatst zich op de lotus in contemplatieve houding; hij peinst over de Eeuwige die, verheugd over dit blijk van eerbied, de oorspronkelijke duisternis verjaagt en zijn begripsvermogen opent. Daarna komt Brahmâ uit het wereldei (de oneindige chaos) als licht te voorschijn, want zijn begripsvermogen is nu geopend, en hij begint te werken: hij beweegt zich op de eeuwige wateren, met de geest Gods in zich; als zodanig is hij Nârâyana. - Bij de Hindoes is de lotus zinnebeeld van de voortbrengende kracht der natuur, door middel van vuur en water (geest en stof)."⁵

N.B.: Bhagaván : Heer, de Gezegende;
 Parabrahmá : wat Brahmâ te boven gaat;
 Nârâyana : Beweger der wateren,
 de aldoordringende Geest, Vishnu.⁶

- "In een andere beelding uit de Hindoesse mythologie zien we het tweetal *Purusha* en *Prakriti*. De laatste is daar een projectie van de eerste, opdat haar baarmoeder het aanzijn zal kunnen geven aan de belichaming van Purusha in de wereld van de vorm."⁷

Kijken we dan nu weer naar de regelmatige lichamen: De icosaeëder werd door Plato gezien in relatie met het element Water en de dodecaeëder met het Heelal. Het zijn polaire vormen, dat wil zeggen wat bij de één hoekpunt is, is bij de ander een vlak en omgekeerd. We zien dat ook bij kubus en octaeëder. Alleen de tetraeëder spiegelt zichzelf en geeft dan die

1 Blavatsky-01, -02 en -03: --- | 3 Critchlow: Ch. 7. | 5 Blavatsky-01: deel I, p. 157.
 2 Blavatsky-01: deel I, p. 57 | 4 Blavatsky-02: deel I, p. 68; | 6 Leeuwen: ---,
 en 387. | Blavatsky-03: Vol. I, p. 64. | 7 Lawlor: p. 105

eigenaardige bouwsteenverdeling waarin de getallen 17 en 19 verschijnen als een verwijzing naar de Man-Vrouw polariteit in de Schepping.¹ Daarbij heeft de tetraëder, het element Vuur, 87 bouwstenen, als 3x29 aanduiding van *de zich manifesterende Schepping*.²

Dit alles komt tot uitdrukking in een situatie waarin we de icosaeëder, het element Water, aanwezig weten als kern, niet van 1 tetraëder, doch van 10 - *het Allerhoogste - als Vijf en Vijf in Eén*, waarvan de hoekpunten. dat wil zeggen hetgeen hen 'bepaalt', tevens de 10x2 hoekpunten zijn van de dodecaëder, 'het lichaam dat God gebruikte voor het Heelal'.³

Met andere woorden, of nu in de Hindoese traditie wel of niet sprake is van 22 regelmatige lichamen, er blijken toch ook andere aanwijzingen te bestaan, die min of meer aansluiten bij de parallel waar Plummer op zo'n bijzondere wijze op heeft geattendeerd.

N.B.: In het betreffende boek - zie bibliogr. - gaat de schrijver uitvoerig in op het ook door ons genoemde stelsel van 22 regelmatige lichamen, zoals dat in de hoekpuntrelaties van de dodecaëder tot uitdrukking komt. De verdeling van de ruimte in 'bouwstenen' en de daarmee gepaard gaande getallen blijven in zijn studie echter buiten beschouwing.

14.06:	<i>Inhoudsoverzicht hoofdstuk XIV</i>	
		pag.
	14.01: <i>Ter inleiding</i>	87
	14.02: <i>De dodecaëder, als basis voor de twaalfvlakster</i>	88
	14.03: <i>Het ruitendertigvlak, resp. de Vijfvoudige Zuivere Kubiek, als basis voor de ruitendertigvlakster</i>	91
	14.04: <i>De icosaeëder, resp. de Vijfvoudige Octaëder en het Vijfvoudig Tetraëderpaar, als basis voor de twintigvlakster</i>	96
	14.05: <i>Een andere benadering</i>	100

1 Hoofdstuk XII.

2 Afb. 27 op p. 70/71 en afb. 17 op p. 39.

3 Hoofdstuk IV.